

P6_TA(2005)0403

Üleeuroopalised transpordi- ja energiavõrgud ***I

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas ning muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2236/95 (KOM(2004)0475 – C6-0086/2004 – 2004/0154(COD))

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2004)0475)¹;
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artiklit 156, mille alusel komisjon Euroopa Parlamendile ettepaneku esitas (C6-0086/2004);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamust (A6-0283/2005),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil asi uuesti Euroopa Parlamenti saata, kui ta kavatses ettepanekut oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;
 3. juhib tähelepanu asjaolule, et õigusakti ettepanekus sisalduvad 2006. aastale järgneva perioodi assigneeringud sõltuvad otsusest järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta;
 4. palub komisjonil esitada pärast järgmise mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmist vajaduse korral kõnealuse õigusakti rakendamiseks ettepanek programmi lähtesumma korrigeerimiseks;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

¹ ELTs seni avaldamata.

P6_TC1-COD(2004)0154

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. oktoobril 2005 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2005, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas ning muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2236/95

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 156,

võttes arvesse komisjoni *ettepanekut*,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust¹,

pärast konsulteerimist regioonide komiteega,

*toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras*²,

ning arvestades järgmist:

- (1) *Barcelona 15. ja 16. märtsil 2002. aasta Euroopa Ülemkogu rõhutas oma kokkuvõttes, et energia ning transpordisektorite tugevad ning integreeritud võrgustikud on Euroopa siseturu tugisambaks ning olemasolevate võrgustike tõhusam kasutamine ning puuduvate osade rajamine võimaldavad tõsta tõhusust ja konkurentsivõimet, garanteerida piisava kvaliteeditaseme ning vähendada ülekoormust, mis tagaks pikema kasutusperioodi. Need vajadused koondati Lissaboni 23. ja 24. märtsi 2000. aasta Euroopa Ülemkogul riigi- ning valitsusjuhtide vastu võetud strateegia raamistikku ning seejärel on neile järjepidevalt osutatud.*

¹ ELT C 234, 22.9.2005, lk 69.

² Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2005 seisukoht.

- (2) *12. ja 13. detsembri 2003. aasta* Euroopa Ülemkogu kiitis heaks Euroopa arengutoetuste programmi, kutsudes komisjoni üles vajaduse korral oma kulusid ümber paigutama füüsilise kapitali, eriti just infrastruktuuri ning üleeuroopaliste võrgustike investeringutesse, mille prioriteetsed projektid esindavad siseturu sidususe tugevdamise olulisi elemente.
- (3) Tõhusate üleeuroopaliste sidemete loomisel täheldatud viivitused, eelkõige just piiriülestes lõikudes, võivad Euroopa Liidu, liikmesriikide ning äärealade konkurentsivõimet tõsiselt kahjustada, kuna viimased ei saa ühisturu soodsat mõju täielikult kasutada.
- (4) Euroopa Parlamendi ning nõukogu *23. juuli 1996. aasta* otsuses nr 1692/96/EÜ üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate ühenduse suuniste kohta¹, mida *on muudetud* otsusega nr 884/2004/EÜ, hinnati üleeuroopalise transpordivõrgu (*edaspidi TEN-T*) rajamiseks vajaminevad kulud praegusest kuni 2020. aastani 600 miljardile EUR. Juba selle otsuse III lisa mõistes on prioriteetsetele projektidele vajaminevad investeringud 2007.–2013. aastaks ligikaudu 140 miljardit EUR.
- (5) *Oma 8. juuni 2005. aasta resolutsioonis laienenud liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahendite kohta (2007-2013)² rõhutas Euroopa Parlament transpordivõrkude strateegilist tähtsust ühtse turu lõplikuks konsolideerimiseks ning ELi lähedasemate suhete jaoks kandidaatriikide, kandidaadiks pürgivate riikide ja "sõprusringkonna" riikidega. Lisaks sellele väljendas ta valmisolekut uurida uuenduslikke rahastamisvahendeid, nagu laenutagatised, Euroopa kontsessioonid, Euroopa laenuid ja intressitoetuse fond.*

¹ EÜT L 228, 9.9.1996, lk 1. Otsust on viimati muudetud otsusega nr 884/2004/EÜ (ELT L 167, 30.4.2004, lk 1).

² *Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2005)0224.*

- (6) Nende eesmärkide saavutamiseks on nii nõukogu kui parlament rõhutanud rahaliste vahendite suurendamise ning kohaldamise vajadust ühenduse kaasfinantseeringute määra tõstmise teel, kehtestades kõrgema ühenduse kaasfinantseeringute määra rakendamise eelkõige just nende projektide puhul, mis paistavad silma piiriülese iseloomu, transiidifunktsiooni või loodustõkete ületamise poolest.
- (7) Euroopa Parlamendi ning nõukogu ... otsus *nr .../.../EÜ füleuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ja otsuste 96/391/EÜ ning nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta*¹ määratleb eesmärgid, tegevuse prioriteedid ning ühist huvi pakkuvad projektid *võrkude* lõpuleviimiseks ja arendamiseks, sealhulgas prioriteetsed projektid. Vajalike investeeringute ulatus, mis võimaldaks kõikidel liikmesriikidel täiel määral siseturul osalemist ning nende naaberriikide vaheliste ühenduste loomist, on ainult prioriteetsete projektide jaoks praegusest kuni 2013. aastani ligikaudu 28 miljardit *EUR*. Ligikaudu 8 miljardit *EUR* sellest summast on mõeldud kolmandatesse riikidesse investeerimiseks.
- (8) 12. ja 13. detsembri 2003. aasta Euroopa Ülemkogu *kutsus* komisjoni muuhulgas üles jätkama vajaduse uurimist luua konkreetset ühenduse tagatisvahendid, mis kataksid üleeuroopaliste transpordivõrkude loomise järgselt teatavaid riske. Energia valdkonnas kutsus nõukogu komisjoni üles suunama vajaduse korral kulusid füüsilisse kapitali investeerimiseks, et soodustada arengut.
- (9) Nõukogu 18. septembri 1995. aasta määrus (EÜ) nr 2236/95, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste võrkude valdkonnas², mida on muudetud *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EÜ) nr 1655/1999 ning (EÜ) nr 807/2004*, on juba tõeline edusamm, kuna see võimaldab prioriteetseteks kuulutatud projektidele kõrgemat – kuni 20%ni ulatuvat³ – finantseerimise määra. Siiski sõltub kõik rakenduseeskirjadest, mis vajavad lihtsustamist ning eelarvelistest vahenditest, mille ressursid on piiratud. Seetõttu on lisaks riiklikele avalikele ning erafinantseeringutele vaja suurendada ka ühenduse abi, suurendades samaaegselt toetussummasid ning -määra, et tõsta ühenduse kapitali mõjujõudu ning sel viisil teostada kinnitatud prioriteetsed projektid.

¹ *ELT ..., ..., lk ...*

² EÜT L 228, 23.9.1995, lk 1. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1159/2005 (ELT L 191, 22.7.2005, lk 16).

³ Energiavaldkonnas rakendub kõnealune määr kõikidele prioriteetsetele projektidele, transpordivaldkonnas vaid piiriülestele või loodustõkkeid ületavatele osadele.

- (10) Seoses üleeuroopalise transpordivõrgu osade – transport, energia ning telekommunikatsioon – arenguga, nende loomumaste erinevustega ning iga programmi tõhusa haldamisega tuleks erinevate valdkondade jaoks kehtestada erinevad määrused. Siiani kattis kõiki *valdkondi määrus* (EÜ) nr 2236/95.
- (11) Käesoleva määrusega luuakse programm, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas. *Selle programmi eesmärgiks on panustada siseturu tugevdamisse ja ergutada ühenduse konkurentsivõimet, säästvat arengut ning kasvu, järgides seejuures acquis communautaire'i, eelkõige keskkonna osas.*
- (12) Kuna üleeuroopaliste transpordi- ning energiavõrkude rakendamise eesmärke ei suudaks asjassepuutuvad liikmesriigid piisaval määral realiseerida, eelkõige riiklike tegevuste koordineerimise vajaduse tõttu, mida saaks paremini läbi viia ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid vastavalt asutamislepingu artiklis 5 sätestatud lähimuse põhimõttele. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuspõhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (13) Programmis tuleb ühenduse rahaline abi suunata projektidesse või projektide osadesse, mis on Euroopa seisukohast suurima lisandväärtusega, ning püüda julgustada projektide läbiviijaid kiirendama *põhjendustes 4 ja 7 osutatud transporti ja energiat käsitlevate suuniste kohta võetud* otsustes määratletud prioriteetsete projektide *teostamist*.

- (14) Ühenduse *rahalist abi* antakse üleeuroopaliste transpordi- ning energiavõrkude investeerimisprojektide arendamise, pideva finantskohustuse loomise, institutsionaalsete investorite mobiliseerimise ning avaliku- ja erasektori vaheliste finantspartnerlussidemete loomise eesmärgil. Energiasektoris peab *rahaline abi* aitama peamiselt ületada võimalike projektide ettevalmistamise ning ehitustööde eelplaneeringu vältel tekkivaid rahalisi raskusi ning olema suunatud prioriteetsete projektide piiriülestele lõikudele ning ühendustele naaberriikidega.
- (15) Ühenduse *rahalist abi* peab *olema võimalik anda erinevates vormides*, näiteks otsetoetustena, *intressialandusena*, laenugarantii vahendite või riskikapitalifondide osalustena, samuti peab see suutma katta ehitusfaasile järgnevaid spetsiifilisi riske. ***Olenemata selle vormist, tuleks ühenduse rahalist abi anda kooskõlas finantsmääruse¹ ja selle rakenduseeskirjade sätetega.***
- (16) ***Ühendus peaks tunnustama TEN-projektide teemaksu lisade kaudu ristfinantseerimist kui täiendavat põhimõtet teiste TEN-projektide kiiremaks elluviimiseks ning olema hoolas, et pidada kinni Euroopa Parlamendi ja nõukogu kehtestatud detailsest menetlustest.***
- (17) Ühenduse rahalise toetuse rakendamisel suuremahulistes ning mitu aastat kestvates projektides ***peaks ühendusel olema võimalik võtta mitmeaastane kohustus, kusjuures tuleb teha vahet rahastatava projekti, mitmeaastase programmi läbiviimise loa ja igaaastaste maksete assigneeringu vahel.*** Vaid püsiv, huvipakkuv ja komisjoni pikaajaliselt siduv finantskohustus võimaldab vähendada projektide elluviimisega seotud ebakindlust ning koondada nii avaliku kui erasektori investorid.

¹ Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1).

- (18) *Euroopa Liit peaks püüdma ergutada tõhusaks osutunud avaliku ja erasektori ühise rahastamise institutsioonilisi või lepingulisi vorme õiguslike tagatiste abil, mis on ühildatavad konkurentsioigusega ja siseturuga, ning püüdes levitada häid tavaid liikmesriikide seas.*
- (19) Eriti suurt tähelepanu tuleb pöörata üleeuroopalisi võrke puudutavate ühenduse tegevuste tõhusale koordineerimisele, eelkõige struktuuri- ning ühtekuuluvusfondide finantseeringute, aga ka Euroopa Investeerimispannga sekkumiste puhul.
- (20) Käesolev määrus kehtestab kogu programmi ajaks rahastamisvahendid, mis on eelarvapädevate institutsioonide jaoks vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 33 eelarvedistsipliini ning *eelarvemenetluse* täiustamise juhendiks¹.
- (21) **Käesoleva** määruse rakendamiseks vajalikud meetmed **tuleks võtta** vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused².
- (22) Võttes arvesse käesoleva määrusega spetsiifiliste sätete vastu võtmist transpordi- ja energiavaldkonnas ning ... määrusega (EÜ) nr .../...³ kinnitatud asukoha määramise ning satelliidipõhist navigatsioonisüsteemi puudutavate sätete vastu võtmist, tuleb muuta määrust (EÜ) nr 2236/95, piirates selle kohaldamisala vaid telekommunikatsioonivaldkonnale.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1.

² EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

³ ... määrus (EÜ) nr .../... [asukoha määramise ning satelliidipõhise navigatsioonisüsteemi kohta (GALILEO)] (ELT L ...).

I. peatükk
Üldsätted

Artikkel 1
Teema

Käesolev määrus määratleb üleeuroopaliste transpordi- ning energiavõrkude valdkonnas ühist huvi pakkuvate projektide ühenduse *abi* tingimused, viisid ning ellurakendamise protseduurid vastavalt asutamislepingu artikli 155 lõikele 1.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) "ühist huvi pakkuv projekt": projekt või projekti osa, mis on määratletud ühendusele ühist huvi pakkuvana transpordivaldkonnas vastavalt otsusele nr 1692/96/EÜ ning energiavaldkonnas vastavalt *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta otsusele nr 1229/2003/EÜ üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise kohta*¹;
- 2) "prioriteetne projekt": ühist huvi pakkuv projekt, mida peetakse ühenduse prioriteetseks projektiks transpordivaldkonnas vastavalt otsuse nr 1692/96/EÜ III lisale ning energiavaldkonnas vastavalt otsusele nr 1229/2003/EÜ;
- 3) "projekti osa": igasugune finantsiliselt, tehniliselt või ajaliselt sõltumatu tegevus, mis aitab kaasa projekti elluviimisele;

¹ *ELT L 176, 15.7.2003, lk 11.*

- 4) "abisaja" – avalik või eraüksus *või avalik ja eraüksus*, mis vastutab projekti tellimise eest ning soovib projekti rakendamise eesmärgil investeerida omavahendeid või kolmandatelt isikult saadud kapitali;
- 5) "uuringud": projekti määratlemiseks vajalikud uuringud, sealhulgas ettevalmistavad, teostatavus- ja hindamisuuringud ning kõik muud tehnilised meetmed, sealhulgas eeltööd, mis on vajalikud projekti täielikuks määratlemiseks, ning selle finantseerimise kohta langetatavad otsused, nagu näiteks tööpiirkondade kinnitamine ning rahastamisallikate ettevalmistamine;
- 6) "tööd": koostisosade, süsteemide ning teenuste ostmine ja pakkumine ning ehitustööde läbiviimine ja projektiga seotud paigaldustööd, sealhulgas seadmestike vastuvõtmine ning projekti käivitamine;
- 7) "ehitusfaasile järgnevad riskid" – esimeste aastate jooksul pärast ehituse lõppu ilmnevad riskid, mis tulenevad *ettenähtamatutest* spetsiifilistest faktoritest ja toovad *sõltumatute organisatsioonide* eelnevate prognoosidega võrreldes kaasa põhitegevustulude vähenemise;
- 8) "projekti maksumus": projekti elluviimisega otseselt seotud ning selleks vajalike uuringute ja tööde kogumaksumus, mille abisaja realselt tasub;
- 9) "abikõlblikud kulud": osa projekti maksumusest, mille komisjon võtab arvesse ühenduse abi arvestamisel.

2. peatükk

Taotlused, abikõlblikud projektid ning abi tüübid

Artikkel 3

Projektide abikõlblikkus

1. Ühenduse abi võivad saada ainult käesoleva määrusega vastavuses olevad ühist huvi pakkuvad projektid, mis on määratletud otsustes *nr 1692/96/EÜ* ning *nr 1229/2003/EÜ*.

2. *Abikõlblikkus* sõltub ühenduse poliitikate ja õigusaktide järgimisest eelkõige konkurentsi, *keskkonna- ja tervisekaitse, säästva arengu* ja riigihanke valdkonnas ning ühenduse võrkude *mitmeliigilise ühendamise poliitikate* tõhusast rakendamisest, eriti raudteede ning siseveeliikluse, merelaevoliikluse ja merelähisõidu osas.

3. Vaid transpordivaldkonnas sõltub *abikõlblikkus* ka iga asjaomase liikmesriigi kohustumisest tagada asjaomastele piirkondadele piisav ligipääs võrgustikule ja liikmesriigi finantsosalusest ühenduse rahalist abi taotlevas kandidaatprojektis, hõlmates vajaduse korral ka erakapitali.

Artikkel 4 Rahalise abi taotluse esitamine

Rahalise abi taotlused esitab komisjonile asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid ning energiavaldkonnas võivad kokkuleppel viimase või viimastega taotlusi esitada ka asjaomased riiklikud asutused või ettevõtted.

Artikkel 5 Projektide valimine

1. Ühist huvi pakkuvatele projektidele antakse ühenduse rahalist abi vastavalt nende osalusele eesmärkide ning prioriteetide saavutamises, *mis on määratletud komisjoni valge raamatu "Euroopa transpordipoliitika aastani 2010: aeg otsustada"¹, otsuse nr 1692/96/EÜ, mida on muudetud otsusega nr 884/2004/EÜ, ja otsuse nr 1229/2003/EÜ raames.*

¹ KOM(2001)0370.

2. Transpordivaldkonnas pööratakse erilist tähelepanu järgmistele projektidele ning programmidele:

- a) projektid, mille esitavad koostöös vähemalt kaks liikmesriiki, eriti juhul, kui tegemist on *projektide piiriüleste osadega*;
- b) projektid, mis panustavad võrgu püsimisse ning selle jõudluse tulemuslikkusesse;
- c) prioriteetsed projektid, mis panustavad siseturu integreerimisse laienenud ühenduses ning kõige loodussäästlikumate transpordiviiside taastasakaalustamisse, nagu näiteks kaugtransporditeenused; sel eesmärgil peavad kõikide kiirrongiliinide finantseerimise taotlustega kaasnema üksikasjalikud analüüsid tavavõrgustikus kaubaveo kasuks vabastatud mahtude kohta seoses reisiliikluse suunamisega kiirliinile;
- d) projektid, mis panustavad üleeuroopalise võrgu pakutava teenuse kvaliteedi edendamisse ning mis *tänu tööle infrastruktuuriga* muuhulgas *parandavad kasutajate* turvalisust ning ohutust ja tagavad riiklike võrgustike koostalitlusvõime;
- e) raudteeliikluse haldussüsteemide, *eriti Euroopa raudteesignalisatsiooni- süsteemide (ERTMS/ETCS)* paigaldamise programmid täies ulatuses, samuti *õhu-, mere-, sisevee- ja rannikutranspordi* haldussüsteemide paigaldamise programmid, mis tagaksid koostalitlusvõime;
- f) *projektid, mis aitavad kõrvaldada kitsaskohti ja suurendada kaugtranspordiühendusi, eriti piiriüleses raudteetranspordis.*

3. Energiavaldkonnas pööratakse erilist tähelepanu projektidele, mis panustavad *otsuses nr .../.../EÜ [üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ning otsuste 96/391/EÜ ja nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta] sätestatud eesmärkide ja prioriteetide saavutamisse.*

Vastavalt otsusele nr .../.../EÜ [üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ning otsuste 96/391/EÜ ja nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta] omistatakse kohane prioriteet projektidele, mis on kuulutatud ühenduse huve teenivateks.

Artikkel 6
Abi tüübid

Ühenduse rahaline abi katab nii uuringud, tööd kui ka ehitusfaasijärgsed riskid.

Artikkel 7
Toetuse vormid

1. Ühenduse rahalist abi võib artikli 3 lõikes 1 osutatud projektide uuringute ning tööde tarbeks anda ühes või enamas järgmises vormis:

- a) *otsetoetused;*
- b) Euroopa Investeerimispanngast (*EIP*) või muudest riiklikest või erafinantsasutustest saadavad laenude *intressialandused;*
- c) laenutagatised, et katta ehitusfaasijärgseid riske;

- d) osalus riskikapitalifondides;
- e) punktides a) kuni d) kirjeldatud ühenduse abi ühendatakse vajaduse korral omavahel, et tarvitusele võetavate eelarvevahendite stimuleeriv mõju oleks maksimaalne.

2. Ühenduse rahaline abi ei ületa järgmisi määrasid:

- a) uuringute puhul 50% uuringute abikõlblikust kogusummast, mistahes konkreetse ühist huvi pakkuva projekti korral;
- b) tööde puhul:
 - i) transpordivaldkonna prioriteetsete projektide puhul maksimaalselt 30% tööde abikõlblikust kogusummast; erandkorras saavad *TEN-T programmiga hõlmatud, samuti Euroopa koostaluslike raudteesignalisatsioonisüsteemide paigaldamise* projektide piiriülesed osad, abi maksimaalselt 50% ulatuses tööde abikõlblikust kogusummast tingimusel, et **protsess nende rakendamiseks algas** enne 2010. aastat ning et asjaomased liikmesriigid on komisjonile esitanud kava koos kõikide vajalike garantiidega liikmesriikide rahalise abi ning projekti rakendusgraafiku **osas**;
 - ii) energiavaldkonna prioriteetsete projektide puhul maksimaalselt 20% tööde abikõlblikust kogusummast;
 - iii) teiste transpordivaldkonna projektide puhul maksimaalselt 15% tööde abikõlblikust kogusummast; erandkorras võib see määr koostalus-, turva- ning ohutussüsteemidega seotud projektide puhul ulatuda maksimaalselt 50%-ni tööde abikõlblikust kogusummast, protsendimäär sõltub projekti kasulikkusest teistele liikmesriikidele;

- iv) teiste energiavaldkonna projektide puhul maksimaalselt 10% tööde abikõlblikust kogusummast.

3. Komisjon võtab vastavalt artikli 17 lõikes 2 *osutatud* menetlusele vastu käesoleva artikli lõike 1 punktides b, c ning d osutatud rahastamisvahendite eeskirjad, ajakava ning maksete suurused. ***Komisjon esitab rakendusmeetmete projektid Euroopa Parlamendile piisavalt varakult, et Euroopa Parlament saaks vajaduse korral avaldada oma arvamust vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklile 8, enne kui meetmed vastu võetakse.***

Artikkel 8

Ühenduse rahalise abi ühendamine

1. Uuringute ning töödega seotud rahalist abi võib ühendada.
2. EIP sekkumised on kooskõlas käesoleva määruse alusel antava rahalise ***abiga***.

Artikkel 9

Vastavus ja kooskõlastatus ühenduse poliitikaga

1. Vastavalt käesolevale määrusele rahastatavad ühist huvi pakkuvad projektid peavad olema vastavuses asutamislepingu sätetega, nendest lähtuvalt vastu võetud aktidega ning ühenduse poliitikavaldkondadega, sealhulgas nendega, mis käsitlevad keskkonnakaitset, ***säästvat arengut***, koostalitlusvõimet, konkurentsi ning riigihankelepingute sõlmimist.
2. Komisjon järgib käesoleva määruse raames ette võetud projektide kooskõlastatust ning sidusust ühenduse eelarve, EIP ning ühenduse muude rahastamisvahendite abil alustatud tegevustega.

3. peatükk
Rakendamine, programmide koostamine, kontroll

Artikkel 10
Rakendamine

Komisjon vastutab käesoleva määruse rakendamise eest. Komisjon täpsustab *oma otsustes abi andmise kohta* ühist huvi pakkuvate projektide rakendamise eeskirjad ja tingimused.

Artikkel 11
Mitmeaastaste programmide koostamine ning aastaprogramm

1. ***Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad komisjoni ettepanekul vastavalt asutamislepingu artiklis 251 nimetatud menetlusele vastu mitmeaastase programmi.*** Komisjon koostab vastavalt artikli 17 lõikes 2 ette nähtud menetlusele aastaprogrammi. ***Komisjon esitab aastaprogrammi Euroopa Parlamendile piisavalt varakult, et Euroopa Parlament saaks vajaduse korral avaldada oma arvamust vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklile 8, enne selle vastuvõtmist.***

2. Mitmeaastane programm hõlmab prioriteetseid projekte ning kehtestab rahalise abi kriteeriumid ja finantseelarve perioodiks 2007–2013. See summa peab jääma 65% ja 85% vahele artikli 20 lõikes 1 ette nähtud eelarveressurssidest.

3. Aastaprogramm määratleb ühenduse rahalise abi andmise kriteeriumid nendele ühist huvi pakkuvatele projektidele, mida mitmeaastane programm ei hõlma. Igal aastal suunatakse TEN-T mitmeaastase programmi raames kasutamata jäänud ressursid aastaprogrammis sisalduvate ühist huvi pakkuvate projektide finantseerimiseks.

Artikkel 12
Abi andmine

1. Kõikide ühist huvi pakkuvate projektide kohta, mis on välja valitud mitmeaastase programmi raames, võtab komisjon artikli 17 lõike 2 kohaselt vastu ühekordse abi andmise otsuse. ***Nimetatud otsuses esitatakse selgelt kogu perioodiks eraldatud assigneeringute summa ning ajakava iga-aastaste assigneeringute tasumiseks komisjoni poolt.*** Komisjon realiseerib iga aasta eelarveosaluse vastavalt abi andmisele otsusele, võttes seejuures arvesse hinnangut projektide arengustaadiumidele, prognoositavaid vajadusi ning vabasid vahendeid eelarves.

2. Komisjon saab anda rahalist abi piiriüleseks lõiguks või selle osaks olevale transpordiprojektile, kui asjaomaste liikmesriikide vahel on sõlmitud kahepoolne kokkulepe piiriülese projekti täieliku väljaehitamise kohta vastavate riikide territooriumidel.

3. Kõikide ühist huvi pakkuvate projektide kohta, välja arvatud lõikes 1 osutatud projektid, võtab komisjon vastu komisjoni rahalise abi andmise ning eelarvelise kulukohustuse otsuse.

4. Komisjon teavitab asjaomaseid liikmesriike nii abiandmise otsusest kui ka vastava rahalise abi eeskirjadest ning teavitab abisaajaid.

Artikkel 13
Finantssätted

1. Ühenduse abi võib katta üksnes projektiga seotud kulutusi, mida on teinud toetuse saajad või projekti elluviimise eest vastutavad kolmandad isikud.

2. Kulutusi, mis on tehtud enne kuupäeva, mil komisjon sai *abi* taotluse, ei kaeta.
3. Artikli 12 alusel tehtud komisjoni *rahalise abi* andmise otsused on siduvad ning annavad õiguse eelarvega lubatud kulutuste tegemiseks.
4. Üldjuhul tehakse maksed ettemaksetena, vahemaksetena ja lõppmaksena. Ettemakse, mis tavaliselt ei ületa 50% esimesest iga-aastasest osarahast, makstakse siis, kui abitaotlus on rahuldatud. Vahemaksed tehakse maksetaotluste alusel, võttes arvesse projekti rakendamisel või uuringute tegemisel saavutatud edu ja vajaduse korral arvestades rahastamiskavasid, mis on rangelt ja läbipaistvuse põhimõtet järgides läbi vaadatud.
5. Maksete puhul tuleb arvesse võtta asjaolu, et infrastruktuuri projekte viiakse ellu mitme aasta jooksul. *Seetõttu on oluline* ette näha ka mitmeaastane finantseerimine.
6. Komisjon teeb lõppmakse pärast seda, kui on heaks kiitnud abisaaja esitatud ning liikmesriigi kinnitatud projekti või uuringu lõpparuande, kus on loetletud kõik tegelikud kulutused.

Artikkel 14 Liikmesriikide *kohustused*

1. Liikmesriigid võtavad nende vastutusvaldkonnas kõikvõimalikud meetmed vastavalt käesolevale määrusele ühenduse rahalist abi saavate ühist huvi pakkuvate projektide elluviimiseks.

2. Liikmesriigid teostavad projektide tehnilist jälgimist ja finantskontrolli tihedas koostöös komisjoniga ning tõendavad *kõnealuse* projekti või projekti osa raames tehtud kulutuste tõesuse ning vastavuse. ***Liikmesriigid võivad*** nõuda komisjoni osalemist kohapealsetes kontrollides. ***Samuti võib komisjon nõuda kohapealseid kontrole ja nendes osaleda.***

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni löike 2 kohaselt võetud meetmetest ning esitavad projekti nõuetekohase läbiviimise tagamiseks mõeldud kontroll-, haldus- ning jälgimissüsteemide kirjelduse. ***Komisjon arvestab seda teavet vastavalt artiklile 15 abi võimaliku lõpetamise, vähendamise või peatamise otsuse tegemisel.***

Artikkel 15

Abi tühistamine, vähendamine ja peatamine

1. Välja arvatud komisjoni ees täielikult põhjendatud juhtudel tühistab komisjon ühenduse rahalise abi ühist huvi pakkuvatele projektidele, mida ei alustatud kahe aasta vältel alates nende toetust kinnitavas otsuses määratud alguskuupäevast.

2. Juhul kui osa projekti rakendamiseks määratud *abist* või kogu *abi* ei näi olevat põhjendatud, rakendab komisjon sobivat aruandluse kontrolli ning nõuab liikmesriigilt ja/või abisaajalt tähelepanekute esitamist kindlaksmääratud tähtajaks.

3. Lõikes 2 ette nähtud kontrolli järel võib komisjon vähendada, peatada või *tühistada* vastava tegevuse toetamise ***ja nõuda tagasi juba väljamakstud summad***, kui kontrolli käigus ilmnes *eeskirjade eiramist* või kui ei ole täidetud ühte *abi andmise* aluseks olnud tingimustest, eelkõige juhul, kui sellega kaasnes komisjonilt selleks kinnitust saamata olulisi projekti rakendamise iseloomu või eeskirju mõjutavaid muudatusi.

4. Abi lubamatu ühendamisega kaasneb seadusvastaselt makstud summade tagastamine.
5. Juhul kui kümne aasta jooksul pärast ühenduse rahalise abi andmist projektile ei ole seda projekti lõpetatud, *nõuab komisjon* vastavalt proportsionaalsuse printsiibile ning kõiki asjassepuutuvaid faktoreid arvesse võttes *makstud abi tagasimaksmist*.
6. Kõik põhjendamatult makstud summad tuleb komisjonile tagastada.

Artikkel 16 Ühenduse finantshuvide kaitsmine

1. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib teostada kohapealseid kontrollid vastavalt nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest¹.
2. Käesoleva määruse raames finantseeritavate ühenduse tegevuste puhul peetakse nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta² artikli 1 lõikes 2 osutatud eeskirjade eiramiseks ühenduse õiguse mistahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatult kuluartikli tõttu.
3. Käesoleva määruse alusel vastu võetud otsustega nähakse ette komisjoni või tema volitatud esindaja poolne järelvalve ja finantskontroll ning vajadusel kontrollikoja kohapealsed raamatupidamise kontrollid.

¹ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

² EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

4. Vastav liikmesriik ning komisjon vahetavad tihedalt kogu läbiviidud kontrollide tulemusi käsitlevat teavet.

4. peatükk
Lõppsätted

Artikkel 17
Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, *kohaldatakse otsuse* 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle *otsuse* artiklis 8 sätestatut.
3. Komitee võtab vastu oma töökorra.
4. EIP ja **Euroopa Parlament määravad** komiteesse oma *esindajad*, kes ei osale hääletustes.

Artikkel 18
Hindamine

Komisjon ning liikmesriigid, keda abistavad *rahalise abi* saajad, võivad ühist huvi pakkuvate projektide ja programmide elluviimise eeskirjade või nende rakendamise mõju hinnata, et näha, kas prognoositud sihid, sealhulgas keskkonnakaitse valdkonnas, on saavutatud. Komisjon võib toetust saavalt liikmesriigilt nõuda ühist huvi pakkuvate ning käesoleva määruse raames finantseeritavate projektide kohta spetsiifilise hinnangu esitamist või vajaduse korral anda liikmesriigile vajalikku teavet ning abi projektide hindamiseks.

Artikkel 19 Teavitamine

1. Komisjon esitab iga kolme aasta tagant Euroopa Parlamendile, nõukogule, *Euroopa* majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele aruande käesoleva määruse raames läbi viidud tegevuste kohta. See aruanne sisaldab ühenduse sekkumise abil saadud tulemuste hindamist erinevates kohaldamisalades, võrreldes esialgsete *eesmärkidega*, ning peatükki käimasoleva mitmeaastase programmi sisu ja rakendamise kohta. ***Aruanne sisaldab ka teavet iga projekti rahastamisallikate kohta.***

2. Asjaomased liikmesriigid ning vajaduse korral ka toetuse saajad vastutavad käesoleva määruse raames pakutava rahalise abi kohta käiva teabe adekvaatse avaldamise eest, et teavitada avalikkust ühenduse rollist ühist huvi pakkuvate projektide elluviimisel. ***Liikmesriigid teevad avalikkusele kättesaadavaks kogu teabe, mis puudutab käesoleva määruse raames potentsiaalselt abikõlblikele projektidele antud majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid hinnanguid.***

3. ***Komisjon esitab Euroopa Parlamendile igal aastal koos esialgse eelarveprojektiga aruande finantsmõjude kohta, mis tulenevad otsuse nr 884/2004/EÜ artikli 1 punkti 10 alusel loodud Euroopa koordinaatorite olemasolust ja tegevusest.***

Artikkel 20 Eelarvevahendid

1. Käesoleva määruse rakendamiseks ***soovitav finantsraamistik*** on 2007.–2013. aastaks ***20,464 miljardit EUR***, millest ***20,35 miljardit EUR*** on määratud transpordile ning ***114 miljonit EUR*** energiale.

2. Eelarvepädev asutus määrab iga-aastased krediidid finantsperspektiivide ulatuses.

Artikkel 21 Läbivaatamisklausel

Enne 2010. aasta lõppu esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule üldaruande kogemustest, mis on saadud käesolevas määruses sätestatud mehhanismidest ühenduse rahalise abi andmiseks.

Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad vastavalt asutamislepingu artikli 156 esimeses lõigus ette nähtud menetlusele, kas ja millistel tingimustel käesoleva määrusega ettenähtud tegevused säilitatakse või muudetakse artikli 20 lõike 1 punktis 1 määratud perioodi vältel.

Artikkel 22 Määruse (EÜ) nr 2236/95 muutmine

Määrust (EÜ) nr 2236/95 muudetakse järgmiselt:

- 1) Pealkiri asendatakse järgmisega:

"Nõukogu 18. septembri 1995. aasta määrus (EÜ) nr 2236/95, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude valdkonnas"

2) Artikkel 1 asendatakse järgnevaga:

"Artikkel 1

Mõisted ja kohaldamisala

Käesolev määrus määratleb tingimused, eeskirjad ja korra, mille alusel antakse ühenduse abi asutamislepingu artikli 155 lõikes 1 nimetatud ühist huvi pakkuvatele projektidele üleeuroopaliste telekommunikatsiooni võrkude valdkonnas."

3) Artikli 4 lõige 3 jäetakse välja.

4) Artikli 5 lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3. Käesoleva määruse kohaselt antava ühenduse abi kogusumma ei tohi ületada [...]% investeeringute üldmaksumuselt, olenemata valitud sekkumise vormist".

5) Artikkel 5a jäetakse välja.

6) Artikli 9 lõike 1 punkti a neljas taane jäetakse välja.

7) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 10

Rahalise abi andmine

Komisjon otsustab käesoleva määruse kohase rahalise abi andmise asutamislepingu artiklis 274 kehtestatud korras, hinnates taotlusi vastavalt valikukriteeriumidele."

8) Artikli 11 lõige 7 asendatakse järgmisega:

"7. Komisjon kehtestab artikli 17 lõikes 3 ettenähtud korras raamistiku intressitoetuste, *stipendiumide*, laenu tagatistoetuste ning riskikapitali osaluse maksmise korrale, ajakavale ja määrale selliste investeerimisfondide või samaväärsete finantsasutuste jaoks, kes esmajoones pakuvad riskikapitali üleeuroopalistele võrguprojektidele."

9) Artikkel 14 jäetakse välja.

10) Artikli 15 lõike 3 esimene lause, kus osutatakse artiklitele 5 ning 6, asendatakse viitega artikli 5 lõigetele 1 ja 2 ning artiklile 6.

11) Artikli 16 lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile, nõukogule, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regionide komiteele aruande käesoleva määruse alusel tehtavate toimingute kohta. See aruanne sisaldab ühenduse abi kaudu erinevates valdkondades saavutatud tulemuste hinnangut esialgseid eesmärke silmas pidades."

12) Lisa jäetakse välja.

Artikkel 23 Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

Transpordi- ja energiavaldkonnas käesoleva määruse jõustumise kuupäeval käimasolevate toimingute kohta kehtib endiselt määrus (EÜ) nr 2236/95 sellisena, nagu see kehtib 31. detsembril 2006. aastal.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja